



Sygn. akt I PK 67/10

## **WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 3 września 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Myszka (przewodniczący)

SSN Jerzy Kwaśniewski

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Janusza P.

przeciwko Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk

o przywrócenie do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 września 2010 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 5 listopada 2009 r.,

**oddala skargę kasacyjną.**

### **UZASADNIENIE**

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 3 lutego 2006 r. uwzględnił powództwo Janusza P., przywracając go do pracy w pozwanej Polskiej Akademii Nauk w Zakładzie /.../ na dotychczasowych warunkach pracy i płacy. W pkt 2 wyroku Sąd

zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.367,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami od daty uprawomocnienia się wyroku tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania powoda bez pracy za okres od 1 stycznia 2006 r. do 31 stycznia 2006 r.

W następstwie rozpoznania apelacji pozwanego wyrokiem z dnia 14 czerwca 2007 r. Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu - Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 10 marca 2009 r. przywrócił powoda do pracy w pozwanej Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.

Sąd ustalił przy tym następujący stan faktyczny: powód Janusz P. był zatrudniony w Zakładzie /.../ Polskiej Akademii Nauk od dnia 1 lutego 1979 r. początkowo na stanowisku starszego asystenta, adiunkta, kierownika zespołu ..., adiunkta posiadającego stopień naukowy, doktora habilitowanego, a następnie docenta. Zarządzeniem wewnętrznym nr ... dyrektora Zakładu /.../ Polskiej Akademii Nauk z dnia 19 grudnia 2001 r. w sprawie punktowej oceny osiągnięć naukowych w Zakładzie /.../ PAN wprowadzono u pozwanego zasadę punktowej oceny osiągnięć samodzielnych pracowników naukowych zatrudnionych u pozwanego. Ocenę przeprowadzała komisja powołana zarządzeniami wewnętrznymi dyrektora Zakładu nr ... z dnia 15 stycznia 2001 r. oraz nr ... z dnia 15 lutego 2001 r. Jako kryterium oceny komisja przyjmowała w zasadzie jedynie wydawane przez ocenianego publikacje, zwłaszcza te z listy filadelfijskiej, gdyż jest to związane z otrzymywaniem środków finansowych.

W zestawieniu samodzielnych pracowników naukowych ocenionych przez Komisję za lata 2002-2004 powód, z ilością 44 punktów, „nie był najgorszym pracownikiem, był jednak w grupie pracowników poniżej połowy”.

Komisja oceny punktowej nie posiadała uprawnień do podejmowania jakichkolwiek wiążących dyrektora pozwanego uchwał. Sąd ustalił, że Rada Naukowa nie punktuje, natomiast dokonuje oceny merytorycznej. Bierze przy tym pod uwagę ilość publikacji i miejsce publikacji. Dyrektor nie może samodzielnie dokonywać oceny pracy pracowników.

W dniu 28 września 2005 r. powód otrzymał wypowiedzenie umowy o pracę z zachowaniem 3 miesięcznego okresu wypowiedzenia. Jako przyczynę wypowiedzenia pozwany wskazał na brak postępów i wyników w pracach naukowo - badawczych, oczekiwanych od powoda na stanowisku samodzielnego pracownika naukowego.

Na mocy uchwały nr ... Prezydium Polskiej Akademii Nauk z dnia 21 czerwca 2006 r. dotychczasowa działalność Zakładu /.../ Polskiej Akademii Nauk została przejęta przez Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk. Tym samym pracownicy Zakładu /.../ zostali przekazani do Centrum /.../ na mocy art. 23<sup>1</sup> k.p. W dniu 30 października 2006 r. pozwany - Zakład /.../ Polskiej Akademii Nauk pisemnie poinformował powoda, iż w związku z treścią uchwały nr ..., z dniem 1 stycznia 2007 r. dotychczasowy stosunek pracy powoda pozostaje niezmienny w Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk. Począwszy od dnia 1 stycznia 2007 r. powód świadczył pracę na rzecz Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk w ramach dotychczasowego stosunku pracy z uwagi na fakt, iż w dniu 27 czerwca 2006 r. wyrokowi Sądu pierwszej instancji przywracającego powoda do pracy na dotychczasowych warunkach pracy i płacy nadano klauzulę wykonalności. W dniu 14 czerwca 2007 r. powodowi zaproponowano zawarcie nowej umowy o pracę na czas określony tj. do zakończenia procesu powoda o przywrócenie do pracy na stanowisku docenta. Umowa taka została zawarta w dniu 26 września 2007 r.

W świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd uznał, iż roszczenie powoda o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę jest w pełni zasadne i zasługuje na uwzględnienie. Sąd Rejonowy wskazał, że składając powodowi wypowiedzenie umowy o pracę pozwany oparł się jedynie na ocenie pracy powoda dokonanej przez komisję do spraw oceny punktowej za lata 2002-2004 oraz wcześniejszy okres, a w szczególności mały dorobek naukowy w zakresie publikacji, podczas gdy komisja ta nie była w ogóle umocowana do dokonania takiej oceny powoda. Zgodnie bowiem z przepisami ustawy z dnia 25 kwietnia 1997 r. o Polskiej Akademii Nauk organami instytutu są Rada Naukowa i dyrektor. Ocena dokonana przez komisję, zdaniem Sądu, nie może stanowić podstawy uzasadniającej wypowiedzenia pracownikowi umowy o pracę.

Sąd pierwszej instancji zauważył także, że powód nie był pracownikiem

najgorszym, zatem podana powodowi przyczyna wypowiedzenia - brak postępów i wyników w pracach naukowo - badawczych, oczekiwanych na stanowisku pracownika naukowego - była ogólnikowa i nierzeczywista. Powód jest pracownikiem naukowym. Jego praca jest niemierzalna i nawet ocena dokonana przez komisję do spraw oceny punktowej nie daje rzeczywistej oceny pracy powoda, zwłaszcza że kryterium oceny komisji zostało zawężone w zasadzie do ilości publikacji. Praca powoda nie była związana jedynie z wydawaniem publikacji. Powód organizował konferencje, miał dorobek promotorski, a zatem ocena jego pracy powinna być dokonana z uwzględnieniem całej działalności naukowej powoda.

Wydając wyrok w sprawie, Sąd przyjął, iż stroną pozwaną jest Polska Akademia Nauk - bez względu na to, że powód był zatrudniony w Zakładzie /.../ Polskiej Akademii Nauk, a obecnie w Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk. Zgodnie bowiem z art. 1 w związku z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 25 kwietnia 1997 r. Polska Akademia Nauk z siedzibą w Warszawie jest państwową instytucją naukową działającą poprzez wyłonioną w drodze wyborów korporację uczonych oraz placówki naukowe. Placówkami naukowymi Akademii są między innymi instytuty, zakłady, centra, stacje badawcze, które korzystają z mienia Akademii, a organy tych placówek dokonują czynności prawnych w imieniu Akademii i w granicach udzielonych im umocowań. Tym samym to Polska Akademia Nauk w Warszawie, a nie dyrektor Zakładu /.../, czy też dyrektor Centrum /.../ jest pracodawcą powoda.

Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk wniosło od tego wyroku apelację, wnosząc o jego uchylenie, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania w wypadku uwzględnienia zarzutu nieważności, a na wypadek jego nie uwzględnienia - o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa Janusza P. w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono nieważność postępowania polegającą na wydaniu orzeczenia w stosunku do strony niebiorącej udziału w postępowaniu i pozbawionej możliwości obrony swych praw, a na wypadek nieuwzględnienia powyższego zarzutu - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na uznaniu, że brak opinii Rady Naukowej uniemożliwia

wypowiedzenie umowy o pracę z powodu braku postępów w pracach naukowych, podana przez pozwaną przyczyna wypowiedzenia nie była rzeczywista i konkretna oraz że w toku postępowania Rada Naukowa dokonała oceny pracy powoda sprzecznej z oceną pozwanej.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że pracodawcami powoda, posiadającymi zdolność sądową oraz zdolność procesową, są Zakład /.../ Polskiej Akademii Nauk oraz Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk. Zauważono także, że pracodawca ma prawo do oceny wypełniania przez pracowników ich obowiązków. Czynność ta należy niewątpliwie do osoby uprawnionej do dokonywania czynności z zakresu prawa pracy.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z dnia 5 listopada 2009 r. oddalił apelację – wskazując w nim jako stronę pozwaną - Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk.

Uzasadniając swoje stanowisko, Sąd wskazał, że Centrum stanowi pracodawcę w rozumieniu art. 3 k.p. Skoro Zakład /.../... Polskiej Akademii Nauk uległ likwidacji poprzez włączenie go do Centrum /.../ - to stroną pozwaną w niniejszym sporze jest Centrum. W toku procesu Zakład /.../, a później Centrum /.../ uczestniczyły w niniejszym procesie - stąd zarzuty apelacji dotyczące nieważności postępowania nie zasługują na uwzględnienie.

Odnosząc się do oceny wypowiedzenia umowy o pracę dokonanej powodowi pod względem jego zasadności i zgodności z prawem, Sąd Okręgowy zauważył, że w sprawie znalazły się dwie sprzeczne ze sobą oceny dorobku naukowego i aktywności naukowej powoda - mianowicie ocena dokonana przez komisję do spraw oceny punktowej osiągnięć naukowych w Zakładzie /.../ i ocena wydana przez Komisję do spraw Rozwoju Kadry Rady Naukowej Zakładu ... (ta druga ocena sporządzona została już po wypowiedzeniu umowy o pracę). W świetle ustawy o Polskiej Akademii Nauk oceny pracy pracownika naukowego, która byłaby wiążąca dla pracodawcy, może dokonywać Rada Naukowa, do czego jednak nie doszło. Z tego względu Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Rejonowego jak i argumentację zawartą w uzasadnieniu wyroku, że dokonane powodowi wypowiedzenie nie było uzasadnione, a jego żądanie przywrócenia do pracy było w pełni zasadne.

Wyrok ten został zaskarżony w całości przez stronę pozwaną skargą kasacyjną, opartą na obu podstawach kasacyjnych. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono naruszenie przepisów postępowania: art. 386 § 2 k.p.c. - przez nieuwzględnienie przez Sąd Okręgowy nieważności postępowania, jaka miała miejsce przed Sądem pierwszej instancji na skutek wydania orzeczenia przeciwko stronie niebiorącej udziału w procesie, art. 350 § 3 k.p.c. – poprzez wydanie postanowienia (podlegającego ocenie Sądu Najwyższego w trybie art. 380 w związku z art. 398<sup>21</sup> k.p.c.) o sprostowaniu oznaczenia strony pozwanej prowadzące do podmiotowego przekształcenia procesu z obejściem właściwych w tej mierze przepisów oraz art. 328 § 2 k.p.c. - polegające na brakach w treści uzasadnienia orzeczenia Sądu drugiej instancji uniemożliwiających dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia przeciwko Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk, a także naruszenia prawa materialnego: art. 65 k.c. polegającego na błędach w zakresie wykładni oświadczeń woli, stron co doprowadziło do uznania, że w lipcu 2006 r. pomiędzy powodem a Zakładem /.../ Polskiej Akademii Nauk doszło do zawarcia umowy o pracę po zgłoszeniu się Janusza P. z nieprawomocnym, lecz opatrzonym klauzulą wykonalności wyrokiem przywracającym go do pracy i dopuszczeniem go do świadczenia pracy.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz o uchylenie w całości wyroku Sądu Rejonowego z dnia 9 marca 2009 r. i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, a w wypadku nieuwzględnienia zarzutów dotyczących naruszenia art. 386 § 2 k.p.c. i art. 350 § 3 k.p.c. - o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego z dnia 5 listopada 2009 r. i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu skarżący, przywołując orzecznictwo Sądu Najwyższego, wskazał, że postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 5 listopada 2009 r. - poprzedzające wydanie zaskarżonego wyroku - w którym to postanowieniu Sąd "prawidłowo oznaczył stronę pozwaną i określił ją jako Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk" jest całkowicie wadliwe. Podstawę prawną jego wydania stanowić musiał art. 350 § 3 k.p.c. choć nie wynika to z treści, jak też orzeczenie to nie określa wprost, iż prostuje wyrok Sądu pierwszej instancji.

Skarżący podkreślił, że Polska Akademia Nauk w Warszawie to poprawnie zidentyfikowany i oznaczony podmiot posiadający osobowość prawną. Skoro zatem Sąd Okręgowy uznał, że to nie przeciwko temu podmiotowi kierowany był pozew, lecz przeciwko innemu pracodawcy (Centrum), to niejako przyznał, że wyrok Sądu Rejonowego wydany został przeciwko innemu pracodawcy niż ten, który winien być stroną pozwaną. Co ważne, Polska Akademia Nauk w Warszawie do czasu wydania wyroku przez Sąd Rejonowy nie brała żadnego udziału w procesie.

Skarżący podniósł także, że Sądy obu instancji, dokonując ustaleń faktycznych, przyjęły, że powód od lipca 2006 r. (to jest od momentu, gdy zgłosił się do pracodawcy z nadaną nieprawomocnemu wyrokowi Sądu Rejonowego z dnia 3 lutego 2006 r. klauzulą wykonalności) reaktywował swój stosunek pracy z Zakładem /.../ Polskiej Akademii Nauk. W konsekwencji tego, z chwilą likwidacji tej placówki, w trybie art. 23<sup>1</sup> k.p., z dniem 1 stycznia 2007r. został pracownikiem Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk. Jednakże oba Sądy w żaden sposób nie uzasadniają swojej konkluzji dotyczącej reaktywowania stosunku pracy. Wypowiedzenie umowy o pracę dokonane w dniu 28 września 2005 r., które zakończyło się w dniu 31 grudnia 2005 r., było skuteczne i z tą ostatnią datą uległ rozwiązaniu stosunek pracy powoda. Ustalenia co do reaktywowania stosunku pracy powoda mają zasadnicze znaczenie dla niniejszej sprawy, a całkowity brak uzasadnienia, w oparciu o jakie dowody (przesłanki) ustalenie to nastąpiło, narusza art. 328 § 2 k.p.c. i uniemożliwia dokonanie oceny toku wywodu, który doprowadził do wydania orzeczenia wobec Centrum. Skarżący stwierdził, że pracodawca dopuścił powoda do świadczenia pracy tylko wobec faktu, że powód przedstawił orzeczenie z klauzulą, co nie oznacza jednak, iż zamierzał wówczas zawierać z nim jakąkolwiek umowę. Gdyby sam powód uważał, iż został pracownikiem Centrum w trybie art. 23<sup>1</sup> k.p., nie zawierałaby kolejnej umowy o pracę z tym samym pracodawcą, co nastąpiło w dniu 26 września 2007 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności rozważeniu podlega zarzut, z którego wynika, że Sąd drugiej instancji nie miał podstaw do sprostowania w komparycji wyroku Sądu

pierwszej instancji nazwy strony pozwanej (postanowienie Sądu drugiej instancji z dnia 5 listopada 2009 r., zaskarżone w skardze kasacyjnej w oparciu o przepis art. 380 k.p.c. w związku z art. 398<sup>21</sup> k.p.c. - z powołaniem się na zarzut naruszenia art. 350 § 3 k.p.c.). Zgodnie z brzmieniem art. 350 § 1 k.p.c., sąd może z urzędu prostować niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki. W orzecznictwie przyjmuje się jednolicie, że na podstawie tego przepisu nie może dochodzić do podmiotowego przekształcenia powództwa, z obejściem właściwych przepisów - art. 194-198 k.p.c. (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1998 r., II CKN 817/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 16, z dnia 9 sierpnia 2000 r., I CKN 749/00, LEX nr 52784, z dnia 10 grudnia 2001 r., I PZ 93/01, OSNAPiUS 2003, nr 24, poz. 597, z dnia 13 października 2008 r., II CSK 187/08, LEX nr 577164, z dnia 28 października 2009 r., I PK 95/09, LEX nr 558565), jednakże w niniejszej sprawie sytuacja taka nie zaistniała. Podkreślić należy, że wyznaczenie podmiotowego zakresu postępowania procesowego jest aktem woli podmiotu wszczynającego proces (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2004 r., V CSK 472/03, LEX nr 365065). Stwierdzenie oczywistej omyłki wynika z oceny zakresu przedmiotowego i podmiotowego rozstrzygnięcia. Sąd drugiej instancji może więc sprostować wyrok sądu pierwszej instancji przez uściślenie oznaczenia strony (art. 350 § 3 k.p.c.), jeżeli istnienie oczywistej omyłki wynika z tej właśnie oceny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2001 r., I PZ 93/01, OSNAPiUS 2003 nr 24, poz. 597). Zmiana oznaczenia strony na podstawie art. 350 k.p.c. jest możliwa wtedy, gdy w sentencji orzeczenia sąd oznaczył stronę niezgodnie z zebraniem w sprawie materiałem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2009 r., II CSK 681/08, LEX nr 519307).

Jak wynika z akt sprawy, pierwotnie pozwanym był Zakład /.../ Polskiej Akademii Nauk. W związku z uchwałą nr 16/2006 Prezydium Polskiej Akademii Nauk z dnia 21 czerwca 2006 r. dotychczasowa działalność Zakładu /.../ Polskiej Akademii Nauk została przejęta przez Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk Zabrze, a pracownicy tego pierwszego podmiotu od 1 stycznia 2007 r. stali się z mocy prawa (art. 23<sup>1</sup> k.p.) pracownikami drugiego z nich. Powód, zobowiązany do sprecyzowania strony pozwanej, wobec likwidacji dotychczasowego pozwanego, wskazał - jako następcę prawnego odpowiadającego za zobowiązania



zlikwidowanego pracodawcy - Centrum, a Sąd wezwał ją do udziału w sprawie po stronie pozwanej postanowieniem z dnia 7 lutego 2008 r. Oba te podmioty brały udział w postępowaniu przez Sądem pierwszej instancji. Mimo to w komparycji wyroku Sądu pierwszej instancji wskazano jako stronę pozwaną Polską Akademię Nauk w Warszawie, a w jego sentencji Sąd Rejonowy przywrócił powoda do pracy u pozwanej Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Jak wynika z uzasadnienia stanowiska w tym zakresie, Sąd uznał, że przymiot pracodawcy w niniejszym sporze posiada Polska Akademia Nauk w Warszawie. Wywiódł, że dyrektor placówki naukowej, jaką był Zakład /.../ Polskiej Akademii Nauk i jaką jest Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk, dokonuje czynności prawnych w imieniu Polskiej Akademii Nauk, zatem w jej imieniu zawiera także z pracownikami umowy o pracę. Sąd Rejonowy przyjął zatem, że placówka naukowa (w tym pozwane Centrum) nieposiadająca osobowości prawnej i niebędąca pracodawcą nie ma zdolności sądowej i zdolności procesowej, w tym także wynikającej z przepisu art. 460 § 1 k.p.c. Dokonał zatem właściwego w swoim przekonaniu oznaczenia strony pozwanej. Przekonanie to było oczywiście błędne, gdyż zgodnie z art. 3 k.p. pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników. Zakład /.../ Polskiej Akademii Nauk oraz Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk to, zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 25 kwietnia 1997 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz.U. Nr 75, poz. 469, ze zm.), placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk (państwowe jednostki organizacyjne - art. 62 ustawy). Stosownie zaś do jednoznacznie brzmiącego przepisu art. 68 ust. 1 powyższej ustawy placówki naukowe mogą zatrudniać: pracowników naukowych, pracowników bibliotecznych, dokumentacji i informacji naukowej, nauczycieli języków obcych, pracowników inżynierskich i technicznych, pracowników organizacyjno-ekonomicznych i administracyjnych, pracowników na stanowiskach robotniczych i obsługi. Nie ulega więc wątpliwości, że Zakładowi /.../ Polskiej Akademii Nauk oraz Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk, zatrudniającym pracowników, należy przydać przymiot pracodawcy, a tym samym uznać ich zdolność sądową i procesową na podstawie art. 460 § 1 k.p.c.

W świetle przedstawionych wyżej okoliczności nie ma wątpliwości, że zgodnie z aktem woli powoda stroną pozwaną w sprawie było Centrum /.../ Polskiej

Akademii Nauk - jako następcą prawnym Zakładu /.../ Polskiej Akademii Nauk i że wyrok Sądu pierwszej instancji pozostaje w niezgodzie z tym aktem woli. Sąd ten dokonał uściślenia strony pozwanej, zgodnie z prezentowanym przez siebie przedstawionym wyżej nietrafnym poglądem i tym samym popełnił oczywistą omyłkę polegającą na oznaczeniu strony pozwanej niezgodnie z wolą powoda, a także niezgodnie z całym przebiegiem postępowania, w którym udział w charakterze strony pozwanej brało Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk, a nie Polska Akademia Nauk w Warszawie. Omyłka ta podlegała sprostowaniu na mocy art. 350 § 3 k.p.c. przez Sąd drugiej instancji. Wbrew wywodom skargi, w wyniku sprostowania nie doszło do podmiotowej zmiany powództwa po stronie pozwanej, lecz do właściwego określenia podmiotu, który jako strona pozwana wdał się w spór; czynność prostująca sąd odwoławczy nie wprowadziła do procesu innej strony, lecz była wyrazem procesowego obowiązku uszanowania woli strony powodowej. Wszak powództwo skierowane było przeciwko Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk i podmiot ten uczestniczył w postępowaniu w charakterze pozwanego. Zatem tak określona strona winna znaleźć się w komparycji wyroku Sądu pierwszej instancji.

W konsekwencji powyższego stanowiska nie może się ostać zarzut naruszenia art. 386 § 2 k.p.c. - przez nieuwzględnienie przez Sąd Okręgowy nieważności postępowania, jaka miała miejsce przed Sądem pierwszej instancji na skutek wydania orzeczenia przeciwko stronie niebiorącej udziału w procesie.

Nieuzasadniony jest także zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. polegający na brakach w treści uzasadnienia orzeczenia Sądu drugiej instancji uniemożliwiających dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia przeciwko Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk. Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. przesądza o skuteczności drugiej podstawy kasacyjnej, jeżeli ze względu na uchybienia określonym w tym przepisie wymaganiom zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 7 października 2005 r., IV CK 122/05, z dnia 26 stycznia 2006 r., V CK 405/04, z dnia 24 lutego 2006 r., II CSK 136/05, z dnia 28 lutego 2006 r., III CSK 149/05, z dnia 17 marca 2006 r., I CSK 63/05, z dnia 19 września 2007 r., II CSK 175/07). Taka

sytuacja - w zakresie ustalenia legitymacji procesowej biernej po stronie pozwanej – nie zachodzi w niniejszej sprawie. Sąd drugiej instancji wprawdzie uzasadnił swoje stanowisko w tym zakresie lakonicznie, ale jednak stwierdził, że: „Skoro Zakład /.../ PAN uległ likwidacji poprzez włączenie go do Centrum /.../ – to stroną pozwaną w niniejszym sporze jest Centrum /.../ PAN”. Nie wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, że Sąd przyjął bierną legitymację procesową po stronie pozwanej z powołaniem się na art. 23<sup>1</sup> k.p. Pokreślić także należy, że brak przesłanek zastosowania art. 23<sup>1</sup> § 1 k.p. nie oznacza, że nie będą działały inne przepisy dotyczące następstwa prawnego, a więc przejścia określonych praw i obowiązków z jednego podmiotu na drugi. Następstwo takie i określony zakres przejęcia praw i obowiązków może wynikać wprost z konkretnego przepisu prawa, z aktu administracyjnego, czynności prawnej czy innego zdarzenia prawnego (por. np. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 1994 r., I PZP 1/94, OSNAPiUS 1994 Nr 2, poz. 23, dotyczącą śmierci pracodawcy). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 lutego 1999 r., I PKN 569/98 (OSNAPiUS 2000 nr 7, poz. 259) wskazał na liczne przypadki takiego przejścia praw i obowiązków, czy wręcz sytuacji prawnej, w tym także w sposób szczególny regulujące przejście pracowników (art. 80 ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności, Dz.U Nr 86, poz. 504 ze zm. - por. uchwałę Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 czerwca 1992 r., W 12/91, OTK 1992 cz. 1, poz. 19; art. 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, Dz.U. Nr 118, poz. 561 ze zm.; a poprzednio art. 9 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, Dz.U. Nr 51, poz. 298 ze zm. - por. uchwałę z dnia 2 czerwca 1995 r., I PZP 16/95, OSNAPiUS 1995 Nr 21, poz. 261; czy art. 526 k.c. lub art. 40 § 2 k.c. - por. uchwałę składu siedmiu sędziów z dnia 15 grudnia 1992 r., I PZP 56/92, OSNCP 1993 z. 4, poz. 50; por. też uchwałę z dnia 21 września 1990 r., III PZP 4/90, OSP 1991 z. 9, poz. 208). Z uchwały nr 16/2006 r. Prezydium Polskiej Akademii Nauk z dnia 21 czerwca 2006 r., a konkretnie z jej § 4, wynika, że należności i zobowiązania likwidowanego Zakładu /.../ Polskiej Akademii Nauk przejmuje Centrum /.../ Polskiej Akademii Nauk, co potwierdza sukcesję uniwersalną pozwanego Centrum uzasadniającą jego legitymację procesową bierną.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na mocy art. 398<sup>14</sup> k.p.c. orzekł jak w sentencji.